

Sygn. akt III Ca 411/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2013r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie
następującym:

Przewodniczący - Sędzia: SO Katarzyna Kwilosz – Babiś (sprawozdawca)

Sędzia SO Ewa Adamczyk

Sędzia SR del. Rafał Obrzud

Protokolant: sekr. sąd. Anna Burnagiel

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2013r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa M. W. (1)

przeciwko M. W. (2)

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Sączu IX Zamiejskowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w Muszynie
z dnia 7 marca 2013 r., sygn. akt IX RC 26/13

1. zmienia pkt I zaskarżonego wyroku w ten sposób, że z dniem 22 listopada 2012r. uchyla obowiązek alimentacyjny powoda M. W. (1) wobec pozwanego M. W. (2) ustalony ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Muszynie w dniu 28 września 2007r. w sprawie sygn. akt III RC 15/07;

2. nie obciąża pozwanego kosztami postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt III Ca 411/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7.03.2013 r. Sąd Rejonowy w Nowym Sączu IX Zamiejskowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w Muszynie oddalił powództwo o uchylenie obowiązku alimentacyjnego (pkt I sentencji), kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa (pkt II sentencji).

Sąd Rejonowy ustalił m.in., że w dniu 28.09.2007 r. M. W. (1) zawarł przed Sądem Rejonowym w Muszynie w sprawie o sygn. akt III RC 15/07 ugodę z M. W. (2), mocą której zobowiązał się on do płacenia na rzecz swojego syna alimentów w kwocie po 250 zł miesięcznie, począwszy od dnia 1.10.2007 r. płatnych z góry do 20-ego dnia miesiąca, z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia w terminie płatności którejkolwiek z rat.

Powód M. W. (1) ma 48 lat, jest rencistą i pobiera z tego tytułu świadczenie okresowe w kwocie ok. 799 zł miesięcznie, z czego po potrąceniach otrzymuje ok. 399zł. Z synem nie utrzymuje kontaktów, nie płaci regularnie alimentów.

Pozwany M. W. (2) ma 24 lata, ukończył studia licencjackie na kierunku socjologia w na Uniwersytecie Pedagogicznym w K.. Obecnie jest studentem II roku studiów niestacjonarnych w Wyższej Szkole (...) w N. na kierunku zarządzanie. Planowany termin ukończenia nauki to 30 września 2013 r. Nauka na tych studiach jest odpłatna, koszt za semestr wynosi 2500 zł. Dodatkowo pozwany ponosi koszty dojazdów do N. w kwocie 200 zł miesięcznie. M. W. (2) od stycznia 2012 r. podjął zatrudnienie jako pracownik ds. inwentaryzacji surowców w firmie (...), osiągając dochód ok. 2000 zł. Pozwany zamieszkuje z matką, która pokrywa koszty utrzymania domu – pozwany dokłada się częściowo do tych kosztów, odkąd podjął pracę.

Sąd Rejonowy powołał się na treść art. 133 § 1 k.r.o., wyrok SN z dnia 24.03.2000 r., I CKN 1538/99, LEX nr 51629, wyrok SN z 12.02.1998r., CKN 499/97, wyrok SN z dnia 14.11.1997 r., sygn. akt III CKN 217/97, Prokuratura i Prawo z 1998 r., nr 9, poz. 28 i ocenił, że nie zaistniały przesłanki do uchylenia obowiązku alimentacyjnego powoda wobec pozwanego. M. W. (2) jest co prawda osobą dorosłą, ukończył studia pierwszego stopnia (licencjackie) na kierunku socjologia, jednak nie zdobył jeszcze tytułu magistra. Oznacza to, iż nadal jest osobą uczącą się, co więcej – studia mają charakter niestacjonarny, zatem podlegają opłacie. Wysokość tej opłaty za semestr to 2500 zł, które pozwany musi ponieść. Do tego dochodzą koszty dojazdów na studia – co dwa tygodnie (200 zł). Koszty te ponosiła dotychczas niemal w całości matka pozwanego, gdyż od powoda na rzecz syna wpływały jedynie niewielkie kwoty i to dość nieregularnie. Podjęcie przez pozwanego zatrudnienia było motywowane przede wszystkim chęcią odciążenia matki, jednak wynagrodzenie jakie pozwany osiąga nie jest wystarczające na samodzielne jego utrzymanie. Pozwany zamieszkuje nadal z matką i to ona ponosi większość kosztów utrzymania, wynagrodzenie pozwanego pozwala na pokrycie jedynie części wydatków związanych ze studiami i minimalny wkład w utrzymanie domu. Okoliczność zatem, iż pozwany podjął zatrudnienie nie jest równoznaczna z ustaleniem, iż może się samodzielnie utrzymać. Powyższe uzasadnia wnioski, że pozwany nadal w większej części pozostaje na utrzymaniu swych rodziców, co czyni aktualnym ich obowiązek alimentacyjny. Okoliczność, że pozwany pracuje i jest pełnoletni, na którą powołuje się powód nie stanowi przesłanki do wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie powołanych przepisów orzekł jak w sentencji. O kosztach orzeczono na podstawie art. 108 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez powoda apelacją, w której zarzucił, iż narusza on przepisy kodeksu cywilnego a w związku z czym nie zgadza się apelujący z jego rozstrzygnięciem.

W odpowiedzi na apelację pozwany uznał żądanie pozwu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna i doprowadziła do zmiany zaskarżonego wyroku. Sąd Rejonowy poczynił częściowo błędne ustalenia faktyczne i w konsekwencji bezzasadnie oddalił powództwo.

Stosownie do art. 133 k.r.o., rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się w kwestii realizacji obowiązku alimentacyjnego rodziców wobec dziecka, wskazując słusznie, iż obowiązek ten stanowi uszczegółowienie ogólnego obowiązku „troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka” i należytego przygotowania go odpowiednio do jego uzdolnień do pracy zawodowej (art. 98 k.r.o.). Czas trwania tego obowiązku nie jest ograniczony terminem i nie pozostaje też w zależności od osiągnięcia przez uprawnionego określonego wieku czy stopnia wykształcenia. Jedyną miarodajną okolicznością, od której zależy powstanie, ustanie ale i zakres obowiązku alimentacyjnego jest to, czy dziecko jest zdolne utrzymać się samodzielnie.

W ocenie Sądu Okręgowego postępowanie dowodowe wykazało, że pozwany jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Pozwany ma bowiem 24 lata, wyuczony zawód a od stycznia 2012r. pracuje za kwotę 2000 zł netto. Przez cały 2012r. zarobił więc 24 000 zł. Skoro za jeden semestr studiów płaci 2.500 zł a dojazdy kosztują go miesięcznie 200 zł (czyli za 10 miesięcy nauki 2000 zł) to po dokonaniu w/w wydatków za cały 2012r. pozostała mu kwota 17 000 zł co daje ponad 1400 zł na jeden miesiąc. Pozwany mieszka z matką a zatem koszty utrzymania mieszkania i mediów rozkładają się na dwie osoby. Pozwany nie ma nikogo na swoim utrzymaniu. Doświadczenie życiowe wskazuje, że osoba dorosła w takiej sytuacji jak pozwany jest w stanie utrzymać się za kwotę 1400 zł miesięcznie. Odmienna ocena Sądu Rejonowego nie została podparta żadną analizą i w związku należy ocenić ją jako dowolną.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że zgodnie z art. 133 §3 k.r.o. rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem. Również ta przesłanka uchylenia obowiązku alimentacyjnego jest spełniona w niniejszej sprawie. Powód co najmniej w dacie wytoczenia powództwa nie miał już wystarczających możliwości zarobkowych, aby nadal dostarczać pozwanemu tytułem alimentów określone kwoty pieniężne. Powód znajduje się w bardzo trudnej sytuacji życiowej. M. W. (1) pobiera okresową rentę z tytułu niezdolności do pracy, które to świadczenie wyniosło 799,18 zł za miesiąc marzec 2012 r. Po potrąceniu alimentów pozostaje mu kwota 399.59 zł. Oczywiście jest zatem wniosek, iż sytuacja powoda jest bardzo trudna. Zwłaszcza, że na leki powód wydaje miesięcznie ok. 300zł. Zaszła zatem konieczność uchylenia obowiązku alimentacyjnego względem pozwanego.

Odnosnie przedmiotowej zmiany powództwa na rozprawie w dniu 7.03.2013 r. kiedy to powód wniósł o uchylenie alimentów z dniem 7.03.2012 r. to stwierdzić należy, iż nie zostały spełnione przesłanki wyartykułowane w kodeksie postępowania cywilnego umożliwiające skuteczną zmianę powództwa. Zgodnie z art. 193 §2¹ k.p.c. z wyjątkiem spraw o roszczenia alimentacyjne (pojęcie to nie obejmuje roszczenia o uchylenie obowiązku alimentacyjnego) zmiana powództwa może być dokonana jedynie w piśmie procesowym. Przepis art. 187 k.p.c. stosuje się odpowiednio. Jeżeli powód występuje z nowym roszczeniem zamiast lub obok roszczenia pierwotnego, skutki przewidziane w artykule poprzedzającym rozpoczynają się z chwilą, w której roszczenie to powód zgłosił na rozprawie w obecności pozwanego, w innych zaś wypadkach - z chwilą doręczenia pozwanemu pisma zawierającego zmianę i odpowiadającego wymaganiom pozwu.

Powód nie sporządził pisma zawierającego zmianę żądania, nadto pozwany nie był obecny na rozprawie tego dnia, kiedy powód do protokołu rozprawy oświadczył, że żąda uchylenia alimentów od 7 marca 2012r. czyli z datą wsteczną. W związku z powyższym Sąd Okręgowy uchylił obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanego z dniem wniesienia pozwu.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c., oraz art. 102 k.p.c. w związku z art. 108 §1 k.p.c.